

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

An incedens sine habitu, & tonsura amitrat absque alia monitione
priuilegium canonis, & fori. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

par. 1. tr. 2. ref. 27. & par. 3. tr. 1. ref. 33. Bonaccin. loco cit. & ita censuit. Sac. Congregatio apud Farinac. dec. 165. par. 4. Diuers. Vnde omnis præsumptio fraudis cessaret, si talis delinquens ordines sacros susceperit, vel professionem fecerit in aliqua Religione approbata; tunc enim Iudex secularis esset incompetens etiam quoad bona, ut fatetur etiam Vulp. qui communem dicit d. cap. 38. num. 8. ubi citat Feder. de Sen. cons. 97. l. as. in leum quadam puella ff. de Iurisd. omn. Iud. Farinac. tit. de Inquisit. quest. 8. nu. 106. quia in tali casu constaret de animo permanendi in clericatu; immo sufficeret, si delinquens in Religionem ingrediatur, etiam si professionem adhuc non emisit Mart. de Iurisd. par. 4. cent. 2. cas. 121. à n. 22. usque ad fin. quem refert Dian. par. 3. tr. 1. ref. 33.

29 Hinc etiam fit, ut fideiussor de representando liberetur a fideiussione, si Principalis postea assumat clericatum: ita ut non teneatur eum amplius representare: tum quia mutauit statum: tum etiam quia non potest illum representare; quia Clericus est exceptus à Iudice seculari arg. l. sed & si quis ff. si quis caution. l. si decesserit ff. Qui satisf. cog. secus si fideiussor promisit soluere quidquid fuerit iudicatum, quia tunc etiam si Principalis fiat Clericus, fideiussor non liberatur, sed tenetur ad promissa; quamuis enim Principalis mutauerit statum, potest tamen fideiussor adimplere, quæ promisit arg. l. si vero, ubi

Bart. ff. Qui satisf. cog. l. 1. C. de fideiuss.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus in minoribus constitutus incedens sine habitu, & tonsura quando amittat priuilegium fori.
- 2 Item quando Clericus in minoribus, vel in sacris constitutus amittat priuilegium canonis. Quæ dicantur enormia delicta, ibidem.
- 3 Clericus Beneficiatus, vel in sacris constitutus incedens sine habitu, & tonsura quando amittat priuilegium fori.

C A P. II.

An incedens sine habitu, & tonsura amittat absque alia monitione priuilegium canonis, & fori.

Ommunis est opinio, quod Clericus in minoribus ordinibus, aut prima tonsura constitutus incedens sine habitu, & tonsura, absque alia monitione amittat priuilegium fori, ac foro laicali subdat ex Concilio Tridentino sess. 23. de ref. cap. 6. propter dictionem nisi, ibi positam, quæ excipit h. actione C. de transact. ita censuit Sac. Congregatio, ut refert Bellett. tit. de fauor. Cleric. person. §. 3. n. 6. vers. propterea Bonacin. de legib. disp. 10. q. 2. pun. 1. §. 4. nu. 16. R. sec.

T c in

in *Prax. for. eccles. par. 3. ref. 476.* & *par. 4. ref. 237. Nau. conf. fin. nu. 6. de Priuileg. & alij apud Dian. p. 1. tr. 2. ref. 34.* idem de Clerico coniungato dicit Sylu: in *ver. excom. munitio 6. num. 3. in fin. Vulp. in Prax. iudic. cap. 40. num. 6.* quia priuatio hec non imponitur ob delictum, sed ob defectum conditionis requisitæ ad gaudendum priuilegio clericali.

Obseruant tamen Doctores, quod requiritur tanta perseuerantia in dimissione habitus, ac tonsuræ clericalis, vt publicè existimetur laicus, si iudex de sent. excom. in 6. *Prosp. de Augustin. in addit. ad Quarant. in ver. habitus clericalis vers. prænarrata constitutio Barbof. de offic. & pot. episc. p. 2. all. 12. nu. 20.* puta si per annum habitum, & tonsuram dimiserit, vt dicit *Ricc. in Prax. for. eccles. p. 2. ref. 172.* potest autem Episcopus prescribere tēpus, infra quod clericus incedendo absque habitu, & tōsura dicatur perseuerasse ita vt publicè æstimetur laicus; quia quoties tempus non reperitur à iure prefixum, vel limitatum, potest à Iudice limitari, vel ampliari eius arbitrio iuxta *cap. de causis, ubi Doctores de offic. deleg.*

Ex quo obseruant 2. Clericum solitum deferre tonsuram, & vestes clericales non amittere fori priuilegium, etiam si absq. tonsura, & habitu capiatur *Prosp. de August. loco cit. & decisum refert Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 12. num. 20.* & ideo clericum, qui per mensem ante delictum ecclesiæ inseruiuit, & habitum,

& tonsuram detulit, fori priuilegio gaudere, resoluit *Dian. par. 1. tr. 2. ref. 35. Ricc. in Collect. dec. 1610 par. 5.* quod eo magis procederet, si ex iusta causa timoris, vel propter paupertatem, aut aliud legitimum impedimentum tonsuram, ac vestes clericales non deferat *Clan. in V. fin. q. 36. vers. quero nūc, & alij, quos refert, & sequitur Bonacin. loco cit. §. 4. nu. 17.*

3. Obseruant 3. Concilium d. sess. 23. cap. 3. loqui tantum de priuilegio fori; & ideo Clericus non habens requisita Concilij non amitteret priuilegium canonis, vt declarauit Sac. Congregatio teste *Bellett. tit. de fauor. cleric. person. §. 8. n. 19. Vulp. in Prax. iudic. c. 41. n. 11. Ricc. in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 541.* nisi totaliter dimiserit vestes clericales: ita vt omnino incedat vt laicus, ac terminatus habitum clericalem non resumat iuxta *cap. in audientia de sent. excom. clem. 1. de vit. & bon. cleric. & ideo percuciens clericum incedentem sine habitu, & tonsura, non tamen monitum ad habitum, & tonsuram suscipiendum, incurrit in excommunicationem dicti canonis si quis suadente 17. q. 4. Ricc. in Prax. par. 4. ref. 237. Dian. p. 1. tr. 2. ref. 35.* dummodò percuciens sciat, eum esse clericum, secus si probabiliter ignorauerit, vt d. *Ricc. in loco cit.*

Verum si clericus dimisso habitu, & tonsura enormitatibus se immisceat, tunc priuilegium canonis amittit absque alia monitione, vt d. *glos. in cap. perpendimus de sent. excom. Bellett. tit. de fauor. cleric.*

cleric. can. §. 5. numer. 41. & seq. & communem dicit Nau. cap. 27. n. 81. Dian. par. 1. tr. 2. ref. 130. vers. vel posset, & alij apud Barbof. in d. cap. perpendimus, vbi addit, quod tunc Clericus dicitur se immiscere in enormitatibus, quando facit seditionem, praelia, aggressiones, & huiusmodi in populo: quamuis aliter id explicet Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 172. qui putat, ea dici in hac materia enormia delicta, per quae delinquens incurrit infamiam, ut in cap. infames 3. q. 7. ex sententia tamen omnium in tali casu procedere debet declaratoria super huiusmodi criminis enormitate, alias clericus non intelligitur priuatus priuilegio clericali cap. cum secundum de Heret. in 6. & post Felin & Diaz. dicit Clar. §. fin. q. 36. vers. sed quaritur, quibus adde Bonacin. de legab. disp. 10. q. 2. pun. 1. §. 1. n. 5. in fin.

3 Obseruant 4. Clericum beneficiatum, vel in sacris constitutum incedentem sine habitu, & tonsura non amittere priuilegium fori, nisi praecesserit trina monitio iuxta cap. fin. de vit. & honest. cleric. cap. in audientia, & cap. contingit de sent. excom. quia Concilium loco cit. nihil innouauit quoad Clericos in sacris constitutos, vel beneficium obtinentes, sed tantum loquitur de clerico in minoribus, vel prima tonsura initiato, ita Bonacin. d. disput. 10. q. 2. pan. 1. §. 4. num. 16. vers. si vero Bellett. tit. de fauor. cleric. person. §. 8. num. 7. vers. disting. uendum Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. ref. 310. Dia.

par. 1. tr. 2. ref. 29. quod procedit, etiam si tonsura, atque habitu clericali dimisso sese enormibus delictis immisceat cap. cum non ab homine de Iudic. Nau. con. fin. de Priuileg. Barbof. d. par. 3. all. 1. 2. n. 23. vers. sed supradicta, & alij plures apud Bellett. d. tit. de fauor. cleric. person. §. 7. num. 3. & de fauor. cleric. canon. §. 2. nu. 43. Dian. par. 1. tr. 2. ref. 24. 52. & 130. nec posset Iudex laicus propter quodcunque etiam enormissimum crimen post trinam monitionem huiusmodi clericum beneficiatum, aut constitutum, in sacris punire, nisi prius a Iudice ecclesiastico fuerit degradatus, ac traditus Curiae seculari cap. ut fama de sent. excom. & hoc sententur omnes, ut dicit Clar. in d. §. fin. q. 36. vers. scias autem, vel nisi talis esset incorrigibilis seruata forma cap. cum non ab homine de Iud. videlicet quod primo fuerit depositus propter crimen: secundo quod propter incorrigibilitatem fuerit excommunicatus: tertio anathematizatus: tunc enim si adhuc perseuerauerit in contumacia, efficitur de foro seculari etiam absque alia degradatione, ac traditione Farinac. de Inquis. quest. 8. num. 51. Boff. in tit. de for. compet. nu. 133. vbi dicit, quod forma dicti textus raro practica- tur, & ita etiam tenent alij apud Kulp. in Prax. iudic. cap. 43. nu. 24. & communem dicit Clar. d. q. 36. vers. dixi etiam, & tunc puniri potest talis clericus etiam iuxta dispositionem iuris civilis cap. ad falsarios de Crimin. fals. Clar. d. q. 36. vers. sed an Iudex secularis

Farinac. quæst. crim. q. 8. num. 48.
 & alij apud Bonac. de legib. disp.
 10. q. 2. pun. 1. §. 1. vers. limita tamẽ
 primo.

S V M M A R I V M.

- 1 Famuli, familiares, & coloni partiarj Episcoporum gaudet priuilegio fori.
- 2 Quid si dietim seruiant.
- 3 Eodem priuilegio gaudent ministri Curie Episcopalis, et Fiscales, Notarij, Nuncij, satellites, custodes carcerum, & similes.
- 4 Item famuli Episcoporum titularium.
- 5 Item familia Vicarij Episcopij.
- 6 Item famuli aliorum Prælatorũ habentium territorium, & iura episcopalia.
- 7 Item familiares Inquisitorum.
- 8 Sententia Loccatelli reprobatur.
- 9 Familiares Episcoporum fori priuilegio gaudent in omnibus delictis.
- 10 Quando famuli familiarium Episcopi gaudeant priuilegio fori.
- 11 Famuli, seu serui ecclesiarum vel Hospitalium eodem priuilegio gaudent.
- 12 Item pueri serui ecclesie in missis celebrandis.
- 13 Item Clerici, vel Diaconi, quos in Regno Neapolitano vocant saluaticos.
- 14 Quando huiusmodi Clerici, seu Diaconi ab eorum officio possint remoueri.

C A P. III.

An familia Episcopi gaudeat priuilegio fori.

Communis est Doctorum sententia, quod famuli, familiares, & coloni partiarj Episcoporum pro tempore seruitij gaudent priuilegio fori tam in causis ciuilibus, quam criminalibus, etiam si sint meri laici ita vt coram Indice ecclesiastico conueniri, & ab eo puniri tantum debeant, vt tradunt omnes in cap. fin. de offic. Archid. Abb. in cap. 2. num. 6. de for. compet. Bur. sat. conf. 25. per tot. lib. 1. Capyc. deo. 12. nu. 1. Clar. S. fin. q. 35. vers. quæro numquid Boss. in in tit. de for. compet. num. 127. & ita declarauit Sac. Congreg. super cõtrouers. iurisdic. vt refert Sperell. decis. 42. num. 23. Loccatell. de quæst. Iudic. inspect. 5. num. 140. & seq. dummodo seruiant personæ Episcopi per aliquod tempus considerabile, seu si dietim, vt dicit Menoch. de Arbitr. Iud. lib. 2. cas. 562. num. 14. Vulp. in Prax. Iudic. for. eccles. c. 41. num. 50. Gratian. discip. 341. numero 4.

Amplius n. vt eodem priuilegio gaudeant ministri Curie Episcopalis, quales sunt Fiscales, Notarij, Nuncij, satellites, Custodes carcerum, & similes etiam in delictis extra officium commissis Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 107. num. 9. & seq. Ricc. in collect. decis. 2658. par. 7. & in Prax. for. eccl. def.